

Duma Ziarul

Onor. Biblioteca Universității din Cluj
Sibiu

Ziarul Comunității Maghiare din România
A Romániai Magyar Népkezősség lapja

A Timis-Torontali törvényszék bejegyzési száma 92
(Dos. No. 934/1935)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Minden nap a vasárnapokat és ünnepeket
követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével

Nippon nagy titka

A japán kérdés összes nagy amerikai szakértői, Hauser, Joung, Pfeiffer és a többiek megegyeztek abban, hogy Japán a gazdasági helyzete és a nyersanyaghiány következtében nem képes megfelelően felfegyverkezni. Még jobban megerősítette ezt a híradalmat az a körülmény is, hogy Japán már évek óta harcban áll Kínával, tehát az idők folyamán felőrölték erőit. Táplálta ezt a felfogást az is, hogy a japán hadsereg, tengerészet és gazdasági minisztérium tevékenységére vonatkozólag nem közölt semminemű fevilágosító adatot és így a szakértők ebben a passzívásban a kimerülés jeleit látták.

A színtalpak mögött azonban éppen ellenkezően alakult a helyzet. Jól megfontolt politikai érdekből mindazok a vállalatok, amelyek akár közvetlenül, akár közvetve a haditermelés számára dolgoztak, nem közölhettek tevékenységükről adatokat és nem készíthettek mérleget sem. A kémelhárító szervezetek olyan messzeemenő óvatossági intézkedéseket fogantatosítottak, hogy az gyakran már a neveltségességgel volt határos. A fényképezést az egész ország területén megtiltották, a háborús üzemek munkásainak pedig szerződésileg kellett kötelezniük magukat, hogy a legsúlyosabb büntetéseknek is alávetik magukat, ha véletlenül valamit kifeszegnek.

Igy egész Japánban a titokzatoság sűrű fátyola burkolta be. Nem esodálkozhatunk tehát, hogy a japán hadsereg, hajóhad, repülő flotta és fegyverkezés állapotáról senki sem volt igazában tájékozódva, sőt még a tengely-államok sem voltak a dolgokba teljesen beavatva. Egyetlenegyszer lebbent fel még az elmúlt esztendő nyarán kisse a fátyol. Ekkor a japán császári főhadiszállás hivatalosan jelentette, hogy a japán flotta nemcsak ötszáz hajóegységgel rendelkezik, hanem négyezer repülőgép is kész már, hogy a tengeri hadműveleteket megfelelően támogassa. Akkoriban senki sem hitte ezt el, úgy vélték, hogy ez pusztán az idegháborúnak propagandisztikus színteménye. A mostani háború kitörése óta azonban gyökeresen megváltoztak a nézetek, s bizony sokan elhiszik, hogy utolsó szóig igaz volt ez a jelentés.

Hogyan vált lehetségessé ez a megdöbbentő nagyságu teljesítmény? Először is öt esztendő alatt az egész gazdaságot úgy magángazdasági, mint államgazdasági vonatkozásban átállították. Első lépés volt a kivétel és bevétel állami ellenőrzése. Így az egész kereskedelmet a haditermelés céljainak szolgálatába lehetett állítani. Ugyanekkor azonban lehetővé vált az összes áruk és tőkék ellenőrzése is, és az állam a legalaposabb betekintést nyerhette a magángazdaság minden vonatkozásába. Az adó elől való bujkálás és minden jövedelemleplezés kísérlet lassan-lassan lehetetlenné vált, s egyre hathatósabban működhetett az adóprés, egyre nagyobb és nagyobb összegű hadiköltségekkel lehetett kivetni.

Megabiztított fervehivatal, amely egyszerűen előírta a tőkésnek, hogy miképen használgatja fel tőkéiket és mit termeljenek. A nem háborúsban fontos könnyűipari bizonyos idő múlva ugyszólván teljesen átállították a háborús célokat szolgáló nehéziparra. Megbirkózott az állam az olajproblémával is. 1938-ban törvény jelent meg, amely arra kötelezte az összes olajbehozatali társaságokat, hogy készletük felét évenként az államnak adják át. Az amerikaiak mítsem sejtve vígan szállították tovább is a cégek petróleumot, amelynek fele szépen az állami raktárakba vándorolt. Természetes, ahol csak módjában volt, új petróleumforrásokat is feltárt Japán, az igaz pedig hatalmas eredményeket ért el a műbenzin-gyártás terén.

Ugyanekkor azonban a repülőgépgyártás is óriási iramot vett. Ennek a titkos fegyverkezésnek eszméi mozgatója Ononye admirális volt, aki a tengerészeti minisztériumból irányította a műveleteket. Mindenesetre nem volt könnyű a dolga, mert erős küzdelmet kellett vívnia azokkal a szakértőkkel, akik inkább több új hadihajót akartak volna ily rengeteg száraz repülőgép helyett. Azonban a hajómérnökök sem pihentek. Csakhamar készen lett a hadihajónak és cirkálóknak egy összesített típusa, tízezer tonnás hajók, amelyek mozgékonyabbak, mint az amerikai hasonló egységek, de ugyanakkor igen nagy hatótávú ágyúkkal is rendelkeznek. Másik jelentőség a minden eddiginél kisebb, úgynevezett „szub-tengeralatt-

járó”, amelynek mindössze négy főnyi személyzete van és rendkívül nagy számban és olcsón állítható elő. Az egy emberes rejtő torpedók lövegek sem tartoznak a mesék világába. Amidőn ezt a lövedéket feltalálták, azonnal ötezer jeterlező akadt, készségesen vállalták a biz-

halált. A halálmegvetésnek ezen példátlan szépsége óriási fegyver a japánok számára, akik a legnagyobb fi tokban olyan megdöbbentő erővel készültek fel erre a háborúra, an azt még a legbeavatottabb szakértők sem sejtették.

A japán hadigépezet megindult Holland-India ellen

Celebesz szigetén sikeres partraszállást hajtottak végre a japánok Holland-India nyersanyagokban bővelkedő vidékeit Wawel tábornok kilátástalanul védelmezi

Tokióból jelenti a Rador: A japán császári főhadiszállás közli, hogy január tizedikén a japán vőerő csapatai teljesen elfoglalták a Fülöp-szigetek keleti partján levő, nagyfontosságú Olongapo hadi-tengerészeti támaszpontot. Olongapo száz kilométernyire van Manillától s az ázsiai vizeken tevékenykedő

északamerikai tengeralattjárók támaszpontja volt eddig. Az olongapói támaszponton egy uszó-dokker hatalmas hajójavító üzemek is vannak, ahol tízezer tonnas hajók kijavítására is lehetőség nyílt (Rador).

Minnahassa körzetében nagy ütközet készül

Stockholmból jelenti a Német Távirati Iroda: A „Svenska Dagbladet” című svéd lap értesülése szerint a japánok Celebesz szigetén is partraszálltak.

A japán csapatok Celebesz északi partvidékén, Minnahassa körzetében már akcióba is kezdtek.

Ez a vidék egyébként kávé, rizs és kókusztejt-vényeiről nevezetes. (Rador).

KWALA LUMPUR MEGSZÁLLÁSA

A Német Távirati Iroda jelenti Sanghaiból, hogy odaérkezett hírek szerint Kwala Lumpur városában sormanyzósági parótán már a japán lobogó leng. Az egész város japán kézen van. A japán csapatok vasárnap délben kezdték meg a bevonulást a városba melyet este fél hétig teljesen megszálltak. (Rador)

Szingapurban nincs már biztonságban a brit-amerikai főhadiszállás

Genfből jelenti a Német Távirati Iroda: A „Daily Telegraph” Singapurból közli, hogy katonai körökben

elismerik annak szükségességét, hogy a szövetségesek szingapuri főhadiszállását Holland-Indiába tegyék át.

A Stefani-iroda Szaigomból közli, hogy Powell tábornok, a maláji brit erők főparancsnoka kijelentette:

Szingapur elvesztése valóságos katasztrófa lenne Anglia és szövetségesei számára.

„Eltökélt szándékunk, — mondotta Powell tábornok, — hogy ezt az erődöt minden áron védelmezzük”. Ugyanekkor Powell tábornok értésére adta a lakoságnak, hogy sokkal erőteljesebb légitámadásokra lehet elkészülvé, mint amilyenek eddig történtek. (Rador).

Szelangor körzetében kilátástalan a brit ellenoffenzíva

Genfből jelenti a Német Távirati Iroda: A „Daily Express” Rangunból közli, hogy a szövetségesek Thaiföld megrohanását tervezik.

Szelangor körzetéből érkezett hírek ezidőszent kevés reménnyel kecsegtetnek az esetleges brit ellenoffenzíva sikere tekintetében. (Rador).

Megkezdődött az offenzíva Holland-India ellen

Szaigomból jelenti a Havas-OPI-ügynökség: Batáviából érkezett jelentés szerint a hollandindiai főhadiszállás közölte, hogy január 10-ről 11-re virradó éjszaka Tarakan szigetén partraszálltak a japánok. A hollandindiai helyőrség heves ellenállást fejt ki. Az előre megállapított tervek szerint a hollandindiai erők számos rombolást hajtottak végre. A japánok több külső hollandindiai ponton nagy légitvekenységet fejtettek ki.

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: Tarakan szigetét, amelyet a brit hírszolgálat vasárnap esti közlése szerint a japánok már el is foglaltak, köljajelölhelyei teszik rendkívül fontossá. Tarakan hadászati helyzete elsőrendű, innen könnyen kapcsolatot teremthetnek a japánok a Borneóban előrenyomult erőkkel s e támaszponttól nagyszabású támadás indulhat délnyugatról és nyugatról Szingapur ellen. (Rador).

Áttörés Szingapur előtt

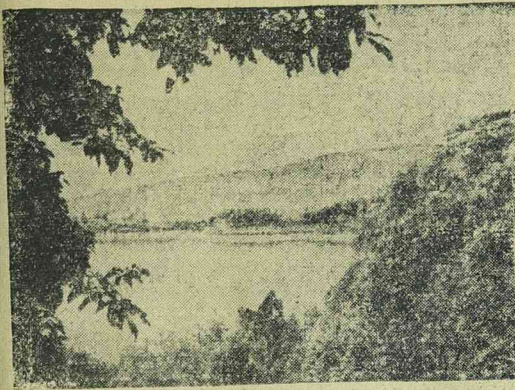
Tokióból jelenti a Rador: A japán fővárosba vasárnap érkezett hírek szerint a japánok január 7-en nagy győzelmet arattak a Maláji-félszigeten levő Slim-Slim folyó partjánál. A Maláji-félsziget északnyugati partján levő csapatokat éppen úgy, mint a nyugati part erőseivel együtt, amelyet a harmadik angol hadsereg részével is kiégőztettek, — összesen harmincegyezer ember, — döntő módon megverték. Kilenc órán keresztül folyt a harc, míg végül a japán páncélos osztagok áttörték az ellenséges vonalakat és délre vetették vissza az ellenséget, amely nagyszámu halottat vesztett. A halottak között van a 21-ik dandár parancsnoka is. A „Yomiuri” című lap haretéri tudósítója közli, hogy Kwala Lumpurnál az összes katonai berendezéseket elpusztították a japán repülők. Ezenkívül az előrenyomuló japán gyalogság-

gal együttműködve súlyos veszteségeket okoztak a rendetlenül visszavonuló ellenségnek. A Szingapur felé vezető utak zsúfoltak a visszavonuló csapatokkal, amelyek a legnagyobb zürzavarban igyekeznek elérni a fontos támaszpontot.

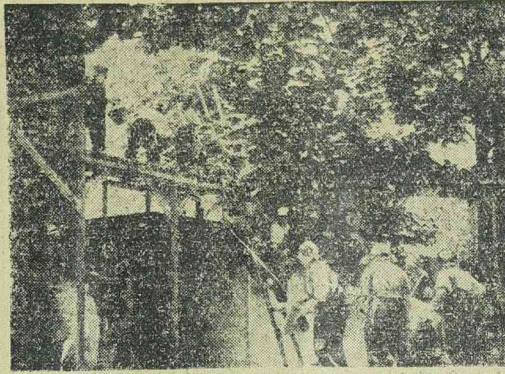
WAWELL TÁBORNOK HIVATALOSAN ÁTADTA INDIAI FŐPARANCSONKI TISZTSÉGÉT

Kantonból jelenti a Német Távirati Iroda: Sir Archibald Wawell tábornok hétfőn hivatalosan átadta utódjának indiai brit főparancsnoki tisztségét. Mint ismeretes. Wawell tábornokot megbízták a burmai, maláji, hollandindiai és fülöpszigeti csapatok főparancsnokságával. Távozása alkalmából Wawell tábornok napiparancsot intézett az indiai brit csapatokhoz, melyben rámutatott az egyre közelebb veszedelemre. (Rador).

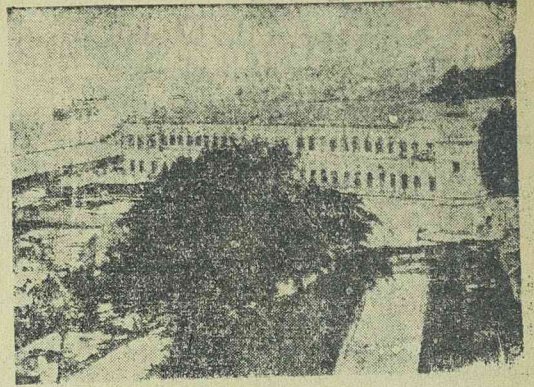

A japánok partraszálltak Borneóban

A kitünően megszervezett légvédelmi osztagok gyakorlata Tokióban

Penang kikötőjének látképe

Churchill kormánya a támadások pergőfüzéjében

Londoni körökben a Churchill-kabinet lemondásával számolnak

Genéből jelenti a Rador: A londoni sajtó híradása szerint az angol alsóház csütörtöki ülésén rendkívül heves támadásokat intéztek a brit kormány ellen. Stokes munkáspárti képviselő mükedvelő stratégiának jellemezte Churchillt és hangoztatta, hogy a jelenlegi háborúban Anglia nem csinált mást, mint hogy vereséget vereségre halmozott. Anélkül, hogy részletezte volna a maláji katonai helyzetet, a képviselő kijelentette, nem hiszi, hogy a Libiában felhasznált angol hadianyag egyenértékű lett volna a német anyaggal. Elfojtja a harag — mondotta — ha látja a brit háborús kabinet üreg és a háborúban gyakorlatlan tagjait, akik

az események kifejlését a véletlenre bízzák és légvédelmi fedezéteikből küldik a kedvező kitalálás reményében az üdvözlő táviratokat a csapatokhoz.

Lawrence munkáspárti képviselő hangoztatta, az Isóháznak joga van megtudni, hogy a keletázsiai brit haderő főparancsnokai mikor akarnak áttérni a defenzívából az offenzívára. Anglia lakossága most már tudja, hogy

Nagybritánia nem rendelkezik korlátlan mennyiségben fegyverekkel és repülőgépekkel

és úgy véli, hogy a jelenleg rendelkezésre álló hadianyagot nem a leghalibban használják fel.

Sir Archibald Southby konzervatív képviselő kijelentette, hogy

Ausztráliában a helyzet rosszabbodásától tartanak.

Az ausztráliai lakosság fel van háborodva a maláji vereség miatt.

Egy másik munkáspárti képviselő kijelentette, erősen szegényli magát, amikor arra gondol, hogy az angolok megengedték, hogy hajók, kauszuk és fémek kerüljenek a japánok kezébe.

Loftus konzervatív képviselő megalázásnak érzi, hogy a japánok a Maláji-félsziget mindkét partján partraszálltak, egyes helyeken még hozzá olyan hajók segítségével, amelyeket Penang kikötőjében zsákmányoltak. Cranville liberális képviselő pedig mint átlátszó propagandát visszautasította azokat a híreket, amelyeket Németország állítólagos közeli összeműködésére vonatkozólag terjesztettek.

CHURCHILL HELYZETE MEGRENDÜLT

Amszterdamból jelenti a Rador: A Renter-ügynökség híradása szerint úgy vélik, hogy a Churchill-kabinet lemondása igen valószínű, ha figyelembe vesszük a parlament elégedetlenségét a Csendes-óceánon elszenvedett vereségek miatt. Úgy látják, hogy ez a lemondás Churchillnak és Duff Coopernek Londonba való visszatérése után nyomban bekövetkezhetik.

A német haditengerészet egyik messzehordó ütege megfigyelt találatokkal Dovert lőtte

A német véderő főparancsnoksága a vezéri főhadiszállásról tegnap a következő hivatéri jelentést adta ki:

A keleti front középső szakaszán és a Maldarvidéken tovább folynak a harcok. A front többi szakaszán jelentősebb hadműveletek nem voltak.

A német haditengerészet egyik messzehordó ütege megfigyelt találatokkal Dovert lőtte.

Német tengeralattjárók az Atlanti-óceánon elsüllesztettek egy brit cirkálót, a Földközi-tengeren pedig megtorpedóztak egy brit cirkálót.

Északafrikában élénk felderítő tevékenység volt. Német harci repülőgépek Kirenajkában a parti utat bombázták, míg Málta szigetén a brit repülőterek ellen intéztek eredményes támadásokat.

Hat nap alatt a szovjet légierő 112 repülőgépet veszített

A német véderő főparancsnoksága a vezéri főhadiszállásról vasárnap kiadott hivatéri jelentésében beszámol arról, hogy a keleti front középső és északi szakaszán a német csapatok számos ellenséges támadást visszautasítottak. Az ellenség erős egységekkel és harci kocsik támogatásával hajtotta végre a támadásokat, amelyek azonban a németek tüzeiben összeomlottak. A szovjet csapatok emberben és hadianyagban súlyos veszteségeket szenvedtek. A német légierő Feodosia kikötőjét és a Fekete-tenger keleti partját bombázta, a front középső szakaszán pedig sikeresen avatkozott bele a szárazföldi harcokba.

Január 11-re virradó éjszaka eredményesen bombázták Anglia kikötőberendezéseit és ka-

Január elsejétől tizedikéig a brit légierő negyvenkét repülőgépet veszített, ezek közül tizenkilencet a Földközi-tengeren és Északafrikában. Ugyanebben az időben a Nagybritánia elleni harcban a németek vesztesége kilenc repülőgép volt.

A január 7-iki német hivatéri jelentésben közölt szovjet partraszállás alkalmával a Krin-félszigeten levő Eupatoriában az ellenség szivós utcai harcokban hatszáz katonát és ezerháromszáz párhívet veszített, ezenkívül kétszázharom katonát német fogságba került. Ez az eredmény főleg Boddien alezredes határozott közbelépésének köszönhető, aki egy gyalogsági hadosztály felderítő osztagának parancsnoka volt és ebben a harcban elesett. Hitler vezér és legfőbb parancsnok a vitéz tisztnek utólag a vaskereszt lovagkeresztjéhez a tölgyfalombot adományozta.

tonai célpontjait.

Pszakafrikában, Sollumnál egyre tart az ellenség nyomása. Agedabia körzetében élénk felderítő tevékenység volt. Német harci és zuhanóbombázó kötelékek Agedabia körzetében brit csapatösszevonásokat, Marmarikában pedig brit repülőtereket bombáztak ki ünnö eredményekkel. Légi harcokban négy ellenséges repülőgépet lelőttek. Folytatták a támadásokat Málta szigete ellen is. Január 11-re virradó éjszaka brit bombázó repülőgépek Németország északi partvidékén intéztek támadást a különböző helységek ellen. A lakosság néhány halottat és sebesültet vesztett. A támadó brit repülőgépek közül hatot lelőttek.

Január 3-tól 9-ig a szovjet légierő 112 repülőgépet veszített,

mg a németek vesztesége a keleti fronton ugyanebben az időben tizenhat repülőgép volt.

ÉLÉNK FELDERÍTŐ TEVEKENYSÉG

Berlinből közli a Rador: Katonai körökben kijelentették, hogy szombaton a keleti fronton élénk felderítőtevékenység volt, jelentősebb hadműveletek nélkül. Egy szovjet járőr a német csapatok elfogtak. A front egy másik szakaszán mintegy ötven-hatvan szovjet katona átkelt a Doneczen és a folyó nyugati partján helyezkedett el. Egy német járőr ezt a szovjet osztagot visszavonulásra készítette. A szovjet katonák visszavonultak a folyó keleti partjára.

Sikeres gyűjtés Németországban a katonák számára

Berlinből jelenti a Rador: A katonák számára szükséges prémekre, gyapjuruhákra és téli öltözékekre a Furrer által rendezett gyűjtés vasárnap este befejeződött.

A gyűjtés tizenhat napja alatt a német nép rendkívül nagy mennyiségű premet és téli öltözéket ajándékozott a katonáknak.

Az a lelkesedés, amivel a német nép beszovalgáltatta a prémeket, fényes példaként marad fenn az emberiség történetében.

Az előzetes eredmények szerint január 10-én déli tizenkét óráig 56 millió 325 ezer darab ajándék érkezett. Ebből 2 millió 958 ezer 155 darab a prémes mellény és más prémes ruha, 4 millió 948 ezer 766 darab a gyapjungek és gyapjumellények száma, míg a harisnyáké eléri a 7 millió 781 ezer 711 darabot. Ezen kívül 104 ezer 841 pár cipő, 1 millió 174 ezer 748 pár sí, 138 ezer 305 darab gyapjufejvédő és 1 millió 485 ezer darab toll és prémlábvédő érkezett.

A gyűjtés eredményét eddig háromezerötvenhat vagonnal szállították a hivatérre. A német nép ismét bebizonyította, hogy a front és a haza kapcsolata rendkívül erős.

Megszakadt a diplomáciai viszony Franciaország és Egyiptom között

Vichyből jelentik: Január 6-án értesítették a kairói francia követet, hogy a diplomáciai kapcsolatok fentartása az egyiptomi és a francia kormány között a jelenlegi körülmények között nem egyeztethető össze az egyiptomi érdekekkel és ezért az egyiptomi kormány elhatározta eme kapcsolatok megszakítását. A francia kormány tudomásul vette a bejelentést és ennek megfelelően a maga részéről is megtette a szükséges intézkedéseket. Jellemző, hogy a kairói francia követ január hatodikán teladott távirata csak most vasárnap érkezett a francia kormányhoz. (Rador).

Falangista-nagygyűlés. Madridból jelenti a Rador: A falangista nemzeti kongresszus, amely most hatodszor ült össze, befejezte működését. A záróülés alkalmával ünnenséget rendeztek a polgárháború idejében elesett hősök tiszteletére.

FORUM (Arad)

a nagyfilmek színháza. Tel. 20-10

Az idei év legpazarabb színes revüfilmje!
A raffinált női elegancia filmje!

IRENE

ANNA NEAGLE — BAY MILLAND

Másoron kívüli a legújabb ONC- és UFA-híradók.
Előadások 3. 5. 7. 15 és 9.30-kor.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL :
Timisoara, I. Brătianu-tér 3.
Telefon : 28-10.

Aradi szerkesztő : Bahreazay György
Eminescu-utca 8. Telefon 17-11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Belső körben házhoz való kézbesítéssel együtt havonta 90.—
lei, negyedévre 270.— lei, félévre 520.— lei és egész évre
1.000.— lei.

Magyarországon havonta 5.— pengő, negyedévre 15.—
pengő félévre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő.
Pódlapokénti vásárlásnál hétköznap 26 fillér,
vasárnap 30 fillér.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyár-
telepek, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendes
előfizetési díj kétszerese.

Nevezzünk

Valami korcsmai verekedésből kifolyólag rendőr-
ségbe kerül a cigány. Az álmos, ideges dáde szomorúan
megy a kihallgatásra, de az első kérdésre mindjárt
büszkén végigvágja rá a választ.

— Mi a foglalkozásom? Iparmivés vagyok, kérem
alássan.

— Iparművész? Aztán hogyan, te? — néz rá a
rendőrtiszt.

A füstös gyorsan felel:
— Hát ugy kérem, hogy náppál vályogot vetek,
ezs és ipar, éjjel meg hegedilgetek; ezs a mivészet...

A jeles író hajnalban kissé botorkálva halad vég-
ig az utcán barátjával. Remek hangulatban vannak,
amikor az író megáll az egyik bérház előtt és a harmadik
emeletre mutat:

— Lásd, koma, ott lakom én.

— Aztán jó szobád van? — kérdezi barátja.

— Nem az a fontos, öregem, — motyogja az író,
— hanem az, hogy én lakom itt albarletben! ... Tu-
dod milyen tábla lesz kitéve egyszer erre a házra, ha
én meghalok?

— Tudom! — nevet a koma. — Ez a tábla: „Bu-
torozott szoba a harmadik emeleten kiadó”.

Ejféli után két részeg beszélget az utcán:

— Te komam, ismered te a Kovács Andrászt?

— A Kovács Andrászt... Hüpp!... Hogy hív-
ják?...

— Hogy hívják? Azt bizony én sem tudom.

Az egyik nagykereskedő házassági évfordulójára
rendel ötven liter bort.

— Mondja kérem — kérdi bizalmasan a borke-
reskedőt — elbir ez a bor husz liter vizet?

— Hogyne birna.

Másnap dühösen felhívja a borkereskedőt:

— Ez még is hallatlan, maga azt mondta, hogy
a bor elbir husz liter vizet. Hozzaöntöttem és ma-
talan lőve lett belőle!

— Hija kerem, ha még maga is hozzáöntött husz
liter!

Egy szepegő kisfiú állít be a rendőrségen a talált
tárgyak osztályára. A rendőrök körülveszik a kicsit,
aki szivogva kérdi:

— Rendőr bácsi, itt van a talált tárgyak osz-
tálya?

— Itt kisfiam, mi vesztett el?

— Én.

— Svájci lantudósítások a németországi helyzetről.
Bernből jelenti a Német Távirati Iroda: A Berlin-
ben működő svájci lap tudósítók saját megfigyeléseik
alapján megcáfolták az amerikai és angol forrásból
terjesztett céltáras híreszteléseket az állítólagos né-
metországi és berlini zavargásokok illetőleg. A

„Bund” című svájci lap berlini munkatársa többek
között ezeket írja: Az említett híresztelésekkel kap-
csolatosan, mint semleges hírszerítő, teljes őszintesé-
ggel megállapítom, hogy a hírek szövege ellentétben ál-
lanak a valósággal. Semhol a legkisebb fel sem mutat
arra, hogy valami nem lenne rendben. Berlin minden
tekintetben a szokott képet nyújtja. A rend és nyuga-
lom mindenütt teljes. Ugyanezt jelenti Berlinből a
„St. Gallener Tageblatt” című svájci lap is. (Rador).

— Dentz tábornok Vichybe érkezett. Vichyből
jelenti a Német Távirati Iroda: Dentz tábornok, szia-
riai francia főbiztos, Vichybe érkezett. A főbiztos
érkezésétől Darlan tengernagy, helyettes miniszter-
elnök fogadta.

MOSZKVA a tervszerűtlen építkezés és, uniformizált NYOMORUSÁG VÁROSA

(MN) Ha valaki előveszi Moszkva térképét, nem
tud szabadulni attól a benyomástól, hogy egy össze-
szűrt pókhaló fekszik előtte. A középpontban mint
kővér pex terül el a Kreml, egy titokzatos, minden
oldalról elzárt és jól megerősített sziget. Hosszu,
különös szeszélytől vezetett utcák kanyarognak
jobbra-balra, látszólag minden irány nélkül, a kül-
városok felé.

Minél messzebb távolodik el az ember a vá-
ros középpontjától, annál kisebbek lesznek
a faházak is, hogy végül a város szélén már
roskátak kunyhókká szegényedjenek le.
Buckás síkatorok, köveztelen utcák torkolnak tar-
ka összevisszaságban áttekinthetetlen terekbe, ame-
lyekben a kétségbeesett idegen legfeljebb hosszas
kérdőzködések után tud eligazodni, ha ugyan akad
valakire, aki szóba mer vele állni.

Évszázadok folyamán háromszor vették tervbe
Moszkva átrendezését. A XVI. században a „Kitai
Görod”-ot, a belvárost, fehér fallal vették körül. Ezt
egy előretolt erődítményvív, végül pedig a perifé-
riákon egy kör alakú földsánc követte, amelynek vé-
delmét fegyveres ellentámasra is berendezkedett kö-
löstoroknak kellett vállalniuk. A bulvárok harmas
százada, amely a szovjet Moszkvát körülveszi, ezek-
nek a régi kísérleteknek az örököse.

A szovjetkormány „újraépítési tervét”, mely a
népnek a főváros tervszerű és gyökeres átrendezé-
sét írta, természetesen

a bolsevista csákány oktanal pusztításai előz-
ték meg.

1929-ben az ibér templom esete világhírű kincseivel
a szovjet rombolási láznak áldozatul. 1931-ben a fe-
hér Megváltó-székesegyházat, Moszkva legjellem-
zőbb történelmi épületét röpitették levegőbe, de ter-
mészetesen még számtalan templom és katedrális ju-
tott ugyanerre a sorsra. Moszkva, a templomok vá-
rosa, ugyancsak bő alkalmat nyújtott a szovjet vá-
rosrendezőknél, hogy romboló eszközök segítségével
kitombolhassák magukat. Felrobbantott tor-
nyok, félrebillent kupolák, porlepett omladékhalm-
zokból kimerődő aranyozott keresztetek, ezek voltak
a szovjet „újraépítési” tanúi. Vajjon mi köze van
valamilyen „terv”-hez, ha

az egyik templomot mozivá, a másikat va-
bonraktárrá, vagy istállóvá alakítják át,
vagy a harmadikból a jazzmuzsika legelfajzottabb
fajtája üvölt az utcára és a magas esuviyes ablako-
kon füstöztető párok árnyékai rajzolódnak ki?
Ugyan ki merné szánnak nevezni az elpusztított kö-
löstorok és paloták helyén tátongó üres tereket vagy
az ezeket a helyeket a bulvárokból lett szűk, piszkos,
szűk utcákat a szovjet nagyszerű építészete, időn-

kin lüktetésre kényszerített tömegek felvonulási
utjait?

Vajjon mit akarhattak a bolsevisták a mult le-
rombolt emlékei helyére állítani? Aki a színház-
térről megköcköztet egy kis sétát a centrum felé, az
rögtön

A bolsevisták Amerikáról álmodtak.

Mindjárt a bolsevisták szállodája, a „National” mel-
lett két hatalmas felhőkarcoló emelkedik, az egyik a
Népbiztosok Háza, a másik a „Moszkva” szálloda,
egy emelet magas szobák szűk sora, melyben ter-
mészetesen csak a szovjet funkcionáriusoknak jut-
hat hely. A Gorkij-utca, az évkori Tverskaja, a cári
Moszkva leghíresebb utcája, néhány száz méteren
hasonlóképpen Amerikát utánozza, másodszor a leg-
silánvább amerikai építésként, verítve a tipikus
szovjet építészeti izléstelenségeivel. A lapos háztető-
ket gicces köffügrák, a szovjetparadicsom munká-
sárok szimbólumai díszítik. Még

a frissen elkészült házak homlokzatainak a
vakolata is veszedelmes hajlamot mutat a
védésre.

A nagy kupolaboltozatok mörétt a háttérben omla-
dozó nyomországot terjesztő házak, a kulissza-hom-
lokzatok építései ezek „díszítették” a Gorkij-
utcat. Potemkin óta legfeljebb csak a méretek vál-
toztak, a csallan ugyanaz maradt.

Mint üldözött vadak osonnak az emberek az ut-
cákon. Arcukon nincs mosoly, szemükből nem né-
vet vidámság. A GPU terrorja előtt az életöröm re-
tegessé változott, örök aggodalom a sötétség
erőitől. A lelki eltoppanás mellett külső szegénység
szegődik társul. Nyáron fehér és szürke tornacipők,
téli barna nemezcsizmák, legtöbbször leirhatatlan
elnyűtt állapotban, ez a moszkvai milliók lábballja.
Kalapot alig lehet látni. A férfiak sportcipőket, a
nők fektendőköt hordanak. A kopott, foltozott ru-
hák szürke siralmassággal valóságos uniformis-
ként hatnak. Ez az uniformizált nyomorúság és a
lelkek passzív fásultsága az egyetlen a városban, eb-
ben a rendszertelenül összehányt környezetben,
ami valami érvénytelenséget mutat. És a város fölött
trónoló Kreml praj talán éppen ezt akarták, a szel-
lemi eltoppanást, a nagy ismeretlenek védtelenül
kiszolgáltatást, az örök bizonytalanságtól vesztető
milliók uniformizáltságát,

amelyhez Moszkva sivatár áttekinthetelensége
valamiképpen olyan jól illik.

Ki tudja Moszkva hatalmasai, a furfangos lélektani
torturák hazugságainak örökösei nem éppen bor-
zalmas tervszerűséggel állították a terveikbe Moszk-
va sivatár természetellenességét. (G. D.)

— Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iro-
da: A londoni rádió közölte, hogy Andrews, észak-
írországi miniszterelnöke, sűrűs tárgyalások vegett
Londonba érkezett.

— Stocbolmában elköboztak tizenkét kommu-
nista újságot. A Stefani-iroda stockholmi jelentése
szerint a svéd fovaros sajtóellenőző hivatala elren-
delte tizenkét kommunista lap elköbozását, hogy gátat
vessenek a lapok hírhedt propagandájának. Ugyan-
ekkor elköboztak egy másik lap példányait is, mert
angol propagandaanyagot közölt. (Rador).

— Elszabadult angol záróleggömb Spanyolor-
szágban. Madridból jelenti a Stefani iroda: Aguajo
város környékén egy elszabadult angol záróleggöm-
böt találtak.

— Megszakadt a tengeri összeköttetés a Be-
leari-szigetekkel. Valencából jelenti a Német Távi-
rati iroda: A Minorca-szigeti Mahonból közlik, hogy
a parttól harminc kilométernyire zátonyra futott a
Lamorica nevű francia hajó. Egy má-
sik francia hajó, a General Guéidon segítségére
szállt, de tekintve, hogy a tenger rendkívül viharos,
nem bíznak sikerében. A Bleari-szigetekkel meg-
szakadt a tengeri összeköttetés.

— Február 9-re halasztották a riomi per tárgya-
lását. Vichyből jelenti a Rador: A riomi per, amely-
nek tárgyalási napját újól elhavasztották, február
9-én kezdődik. A határozatot a legfelső bíróság
szombati ülésén hozta.

Egyedü álló férfi különbejáratu
bulorozott szobát
keres. Cimeket a timisoarei kiadó-
hivatalba. Azonnalra, nem zónában
jeligére, vagy 28-10 telefonszám
alatt kerek

— Litvinov tárgyalása Hull külügyminiszterrel.
Genfből jelenti a Rador: Newyorki közlés szerint
Litvinov washingtoni szovjet nagykövét és Hull
amerikai külügyminiszter megbeszélést folytattak.
A megbeszélés után Litvinov kijelentette az újsá-
gírók előtt, hogy a megbeszélés csupán az értesülések
kicsérülésére szorítkozott.

— Angliában leszállítják az ételkészítő tárgyakat.
Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: A
londoni rádió közölte Woolton lordnak Anglia étel-
készítésszerűségi adott nyilatkozatát. A lord bejelen-
tette, hogy a margarin és zsír-adagokat rövidesen le-
szállítják. Hozzátette még, hogy a fentiekben kívül
más cikkek leszállítását is tervezik.

— Robbanás egy angliai hadianyaggyárban.
Genfből jelenti a Német Távirati Iroda: A brit lő-
szergyártási miniszterium közölte, hogy az egyik
nyugatangliai hadianyaggyárban robbanás történt.
A szerencsétlenségnek két halottja és három sebe-
sültje van.

— Magyarországon mozgalom indult a káromko-
dás ellen. A magyarországi Katolikus Akció január
negyedikén káromkodás-elleni napot rendezett. Ez-
alkalommal a templomokban a szónokok a káromko-
dás lélekdurvító hatásáról emlékeztek meg és hang-
súlyozták, hogy a kulturerberhez méltatlan szitkozó-
dás, átkozódás kiküszöbölése nemcsak vallásérkölc-
s szempontból kívánatos, de egyben a tisztult huma-
nizmus legelemibb követelménye is. Olaszországban s
több tulnyomó részben keresztény lakosságú állam-
ban már a multban is sikerrel rendeztek ily károm-
kodás-elleni napokat.

— Svájci orvosok a keleti arcvonalon. Berlinből
jelenti a Rador: Félhivatalos jegyzék közli, hogy egy
svájci orvosküldöttség utazik Németországon át a
Keleti arcvonalra. Az orvosok a Vörös Kereszt szol-
gálatában állanak és minden három hónapban kicse-
reléik őket. Németországban elismeréssel tekintenek
erre a segítségre, de nem szükséges ebből politikai
következtetéseket levonni — állapítják meg Ber-
linben.

Horvátországban több vonat elakadt a hóvihárban

A kedvezőtlen időjárási viszonyok következtében a magyarországi vasutakon is bizonyos személyforgalmi korlátozásokat léptettek életbe

Budapestről jelenti a Havas-OFI ügynökség: A magyar lapok értesülései szerint Horvátországban egész vonatok elakadtak a hatalmas hóvihárban.

Pracriate és Klim között több vonat a nyílt mezőn eszlegel.

A Zagreb—Spalato közötti vasutvonalat

két méter magas hóréteg felel, úgyhogy ezen a vonalon is szünetel a közlekedés.

A kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt egyébként január tizenkettedikétől, hétfőtől kezdve a magyarországi vasutakon is bizonyos személyforgalmi korlátozásokat léptettek életbe. (Rador).

Anglia és a Szovjetunió „csillapító pirulákkal” szeretné elkábítani most Törökországot

Eden angol külügyminiszter alsóházi beszédében bevallotta, hogy a moszkvai konferencián Törökországról is szó esett. A brit külügyminiszter eszillapítóni igyekezett azt a nyugtalanságot, mely Törökország magatartásával kapcsolatban brit körökben mutatkozik. Ecéből, —mint a Német Távirati Iroda közli. — Eden hangzott, hogy Angliának és barátainak legnagyobb érdeke, hogy Törökország hatalmas legyen és virágzó, külön kiemelve azt, hogy Törökország határainak sérthetlenségét szerződésesek biztosítják. Hogy brit felfogás szerint az ily biztosíték-változások nem ellenkeznek bizonyos alapokon, bizonyos katonai elgondolásokkal, ezt nagyon jól bizonyítja Törökország szomszédjának, Iránnak az esete; Iránnak — a brit-szovjet csapatok bevonulása előtt! — beadták a csillapító pirulákat, garanciák for-

májában. A Szovjetunió ama érdeke, hogy délkeleten, különösképp a Boszporusban támaszpontokat birtokoljon s amit Molotov okmányyszerűen leszögezett a német kormányhoz annakidején intézett jegyzékében, úgy látszik, nem vész feledésbe Moszkvában, amint ez bizonyos körülményekből is kiderül. Ezeket tekintetvéve különös érdeklődést keltett Edennek az a közlése, hogy Anglia ankarai nagykövetsége idejében felvette volna az érintkezést a török miniszterekkel a moszkvai megbeszélésekkel kapcsolatban. Ez a formula arra vall, hogy Anglia és a Szovjetunió dolgokat beszél meg, melyeket Eden csak nagyon óvatosan fogalmazással mer a török kormány tudomására hozni. Az a kifejezés, hogy „idejében”, különösen gyanús. (Rador)

— **FOLGÁROK, IGYEKEZZETEK MEGTENNİ KÖTELESSÉGEITEKET** az ország iránt mint ahogy a katonák a harctéren megteszik: Jegyezzetek visszatérési kölesönt!

— **Kaucsukfelhasználási korlátozások Angliában.** Stockholmból jelenti a Rador: A brit rádió közli, hogy Nagybritánia közellátási miniszterünya a kaucsuk felhasználására vonatkozólag újabb korlátozásokat rendelt el. Szerdától kezdve tilos kaucsukból talpat gyártani.

— **Orvosi hír.** Dr. M. Láng fogorvos, specializált a elujji és wieni egyetemi klinikán, rendeléseit újból megkezdte Déván (Déván), Piata Unirii 19. szám alatt. Rendel délelőtt 9—12 óráig és délután 2—6 óráig.

— **Budgáriában halálra ítélték két anarchistát.** Szófiából jelenti a Rador: A bitoliai haditörvényszék halálra ítélt két egyént, akik a vasutvonalak ellen szabotázsselekményeket követtek el.

— **Törökország moszkvai és berlini nagykövétét Ankarába hívták.** Ankarából jelenti: A török kormány berlini és moszkvai nagykövétét a legutóbbi moszkvai angol-szovjet megoeszlésekkel kapcsolatban jelentéstételre Ankarába hívták. (Radiopress)

— **Orsovai háztulajdonosok figyelmébe.** Orsova város vezetősége rendeletileg utasította a háztulajdonosokat, takarítsák a havat a közúti ingatlanok elötti járdákról, valamint a háztetőkről; ugyanakkor gondoskodjanak a csatornák tisztántartásáról is. A rendelet ellen vétőket a büntetőtörvénykönyv 584. szakasza értelmében egytől öt napig terjedhető elzárással és száztól ezer lei összegig terjedhető pénzbírsággal sújtják.

— **Brit újságíró halála.** Stockholmból jelenti a Rador: A brit hírszolgálat közli, hogy Massy Anderson, a Reuter-irodának a Földközi-tengeri angol flottához kiküldött munkatársa, a Galathea cirkálónak Alexandria elött történt elsüllyesztése alkalmával életét vesztette.

— **A szerb miniszterelnök lemondott.** Belgrádból jelenti: Nedics tábornok, a szerb kormány elnöke, beadta lemondását. A miniszterelnök lemondásait még nem fogadták el. (Radiopress)

— **Rejtélyes haláleset Aradon.** Különös haláleset ügye foglalkoztatja az aradi hatóságokat. Siculan F. mérter Prutului-utca 12. szám alatt lakó gazda házában istállójában az elmúlt reggel egy halott öregembert találtak, akiről kiderült, hogy Hegedüs József 61 éves aradi, bejelentett lakás nélküli munkással azonos. A rejtélyes haláleset okának megállapítására az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását.

— **Arany helyett rezet adtak el.** Az elmúlt évben történt, hogy Oprea Petru bradi aranybányai munkás az aradmegyei Nadlacra (Nagylakra) utazott és Mot Pul ottani lakó segítségével Vibok Márton kereskedőnek kétszáz ezer lejért egy kilós réztömböt adott el, arany helyett. Vibok Aradon akarta értékesíteni az „aranyat” és a család kiderült. Motiut annakidején elfogták, de néhány héttel ezeltől megszökött az aradi fogházból. Mostanáig sikerült bujkálnia, de a nadlaci (nagylaki) csendőrség tegnap ismét elfogta. Ugyancsak napokban sikerült letartóztatni Bradon Opreat is.

Portugáliában leirhatatlan az izgalom a Zöldfoki- és Azori-szigetek helyzete miatt

Portugál politikai körökben ismét nagy a nyugtalanság az Azori-szigeteket és a Zöldfoki-szigeteket fenyegető veszély miatt. — jelenti a Stefani-iroda Liesszabon. Portugál körökben általában az a meggyőződés, hogy ezeket a szigeteket ma jobban fenyegetik az angolszászok, mint bármikor a multban. Salazar miniszterelnök részletes jelentést kapott a szemleutjáról most visszatért portugál gyarmatiügyi minisztertől. Portugália az elmúlt napokban — mint erről erről már beszámoltunk. — újabb csapat-erősítéseket küldött a Zöldfoki-szigetekre.

A Romániai Magyar Népkeözösség hivatalos közleményei

A központi iroda közli, hogy Gyártás Elemér dr. országos elnök január nyolcadika óta Bucurestiben tartózkodik, ahol a Népkeözösség hivatalos ügyeit intézi és tartósan a fővárosban is marad.

— **Ciano olasz külügyminiszter budapesti látogatása.** Budapestről jelenti: Ciano gróf olasz külügyminiszter január 15-én magyarországi látogatására Budapestre érkezik.

— **Kiváltak a zsidó tagok a magyarországi városi tanácsokból.** Budapestről jelenti: Január 1-én Magyarországon a városi tanácsokból mindenütt kiváltak a zsidó tanácsstagok és mandatumuk megszűnt. Ezzel a városi és megyei tanácsoknak, valamint a képviselőháznak nincs már zsidó tagja és csak a felsőházban van még három zsidó tag.

— **Új repülőmotor.** A német sajtó részletesen leírta a legújabb típusu repülőmotort, mely minden eddigi felülmúl. Üzemanyagfogyasztása sokkal méréskeitebb, mint az eddigi gépeké, a gép jóval könnyebb s ugyanakkor bármily rendszerű repülőgépre alkalmazható, teljesítménye minden eddigin túlságos. Az új motorból jelentős mennyiséget már el is készítették, ebben az évben már ily motorral felszerelt repülőgépeket is harcbavetnek.

— **Egyre kevesebb Svédországban a papír.** Stockholmból jelenti: A svéd kormány az egyre növekvő papírhiányra való tekintettel egyharmadára szállította le az újságoknak és kiadványoknak eddig rendelkezésére bocsájtott papírmennyiséget.

— **Szerbiában elfogták 153 kommunistát.** Belgrádban megállapították, hogy Nyugat-Szerbiának a kommunistáktól történt megtisztítása után igen sok bandavezér a Drinán keresztül Boszniába menekült Csacsakon és Uzicén, ahol hatvanöt napig szovjet rendszer volt, most rendelék a szovjet irattárát. Csacsakon megtalálták egy kommunista osztag 153 tagjának névsorát, a névsorban szerb, horvát, szlovén zsidó és más nemzetiségű kommunisták szerepeltek, hir szerint közöttük volt Kovanesevics. Sztanoja görögkeleti szerb lelkes is. A névsor alapján mind a 153 kommunistát elfogták.

— **Katonai könyvecskék láttaozása Sibju (Nagyszébenben).** A sibiui (nagyszébeni) haditegészítő parancsnokságnál január nyolcadikán kezdődött meg a katonai könyvecskék láttaozása. A vonatkozó részletes utasításokat falragaszok utján hozták az érdekeltek tudomására. A láttaozások határideje: február 15.

— **Idős asszony tüzhálála.** Cenei (Csene) községben Straf Margaréta 84 éves asszony szalmával akart tüzet rakni a kályhában. Eközben észrevétlenül tüzet forott a szalmájára. Az asszony elakarta oltani a lángokat, de megrusított és a mellétől lévő szalmára zuhant, amely szalmán lángokra kapott. Az idős asszony olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy rövidesen meghalt.

Újveleles gyógyszerárak

Kedden, január 13-án Aradon a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Földes (Eminescu-utca), Rozsnyai Iancu-tér és Kárpáti (a villamos állomással szemben).

Kedden, január 13-án Timisoaran (Temesvárott) a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Belvárosban az Alba Iulia-utcában levő Kun gyógyszerár, Gyárvárosban a Stefan cel Mare-utcában levő Jahner R. gyógyszerár, Erzsébetvárosban a Carol-úton levő Mária gyógyszerár, Józsefvárosban a Dragalina-téren levő Csillag gyógyszerár, Mehelában a Corvin és Fratelian a Panajoth, míg Freidoron az Eremici gyógyszerár.

CORSO

(ARAD)
Tel. 23-64

Előadások 3. 5. 7.15 és 9.15-kor

Kizárólag kedden, szerdán, csütörtökön
A francia filmgyártás legtekéletesebb filmje

A cári család tragédiája

(RASPUTIN)

A főszerepekben: Harry Baur, Macelle Chantal. Leouibb híradó

Remek kezdettel

Az újjaéledt dán filmgyártás leghatalmasabb alkotása

Laila a hómezők lundére

A természet, a szépség, a bái filmje

Mozik

Kedden a mozik műsora Aradon: Corso: A cári család tragédiája. Rasputin (francia film). Forum: Iréne (amerikai film-revü). Uránia: A bün árnyékában (német film).

Kedden, január 13-án Timisoaran (Temesvárott) a mozik műsora a következő: Apollo: A jövő generáció. Capitol: Venus a bíróság előtt. Thalia: A letet, Corso: Marie Antoinette

Közgazdaság

A vasipari termelés szabályozása

A kétszáz kilogramnál nagyobb súlyú vasáru rendelés végrehajtásához hadfelszerelési államtitkárság előzetes engedélyre van szüksége — katonai körzeti felügyelőségek területi beosztása — falusi és városi kisműhelyek akadálytalanul folytathatják működésüket

A hivatalos lap január 8-i számában megjelent a nemzetvédelmi minisztérium határozata, amely kimondja, hogy az 1941—3310. számú rendelet törvény által érintett ipari vállalatok a fenti rendelet törvény harmadik szakaszában foglalt rendelkezésekhez az alábbi előírások szerint kötelesek alkalmazkodni:

a) Azoknak a rendeléseknek teljesítéséhez, amelyekhez kétszáz kilogramnál több vasat és egy kilogramnál több más fémeket használnak, a hadfelszerelési államtitkárság hadiipari igazgatóságának előzetes engedélyre van szüksége.

b) Azoknak a rendeléseknek a végrehajtásához, amelyekhez kétszáz kilogramnál kevesebb vas és egy kilogramnál több más fémeket használnak, a területi katonai felügyelőségek jóváhagyását kell kérni.

A nemzetvédelmi minisztérium határozata ugyanekkor módosítja az 1941—989. számú rendelet törvénnyel létesített és az 1941 május 27-i miniszteri határozattal megállapított tizenegy katonai körzeti felügyelőség területi beosztását. Az első számú körzeti felügyelőség Timișoara (Temesvár) székhellyel működik. Hatáskörébe tartozik Timiș-Torontal (Temesprontál), Arad, Bihor (Bihar), Severin (Szörény) és Karas (Karas) megye. A második számú körzeti felügyelőség székhelye Sibiu (Nagyszeben), Sibiu (Szeben), Alba (Alsófehér), Turda (Torda), Cluj (Közös) és Hunedoara (Hunyád) megyével. A negyedik számú körzeti felügyelőség Brassovban (Brassóban) működik. Hatáskörébe Brassov (Brassó), Fagaras (Fogaras), Tarnava-Mica (Kisküküllő) és Tarnava-Mare (Nagy-Küküllő) megyére terjed.

A katonai körzeti felügyelőségek a hadkiegészítő parancsnokság mellett működnek, kivéve Bucurestii, ahol a területi parancsnoksághoz csatolták. Működésük kiterjed az 1941—3310. számú rendelet törvény előírásainak az érintett vállalatoknál való ellenőrzésére.

A minisztériumi határozat értelmében azok a városi vagy falusi kis műhelyek, amelyek kisebbajta vasmunkákat végeznek (patkókészítés, szekerek és mezőgazdasági szerszámok javítása stb.), külön engedély nélkül folytathatják működésüket. Azoknak a városi vagy falusi kisműhelyeknek, amelyek túlhaladják ugyan a fenti munkákat, de rendeléseik leszállításához nincsen szükség kétszáz kilogramnál több vasra és egy kilogramnál több más fémre, az illetékes körzeti katonai felügyelőség engedélyét kell kérniük. A kőolaj- és bányai ipari vállalatok és általában a nagyvállalatok javítóműhelyeiben végzett munkákhoz nem szükséges előzetes jóváhagyás. Kötelesek azonban havi kimutatást benyújtani a végzett munkáról és a szükséges anyagokról. Azok a vállalatok, amelyek vasból vagy más fémből sorozatban állítanak elő cikkeket, a hadfelszerelési államtitkárság jóváhagyásával folytathatják rendszeres tevékenységüket és a rendelkezésükre álló, illetve kiutalt nyersanyag arányában raktárra dolgozhatnak. Az ebből történő szállításokhoz azonban kétszáz kilogram vasig és egy kilogram más fémig a körzeti katonai felügyelőség, ezen a mennyiségen felül pedig a hadiipari igazgatóság előzetes engedélyre van szüksége.

Közellátási minisztertanács Predealon

Január 10-én, szombaton Predealon összeült a közellátási minisztertanács. Az ülésen, amelyen Antonescu Ion tábornagy-államvezető elnököt, megjelent Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök, valamint belügyi, pénzügyi, földművelésügyi, igazságügyi és szociális miniszterek, továbbá a fenti minisztériumok államtitkárai. Résztvett még az ülésen a nemzeti bank kormányzója, Bucurestii főpolgármestere és a katonai igazságszolgáltatás vezetője. A társaság folyó közellátási kérdésekkel foglalkozott.

Gazdasági egyezmény Svájc és Dánia között. Hivatalos közlés szerint a Svájc és Dánia közötti folyó áruváltások az év első hat hónapjára szabályozták a két ország közötti árucseréjét. Az egyezmény tizenegy millió frankban állapította meg a keretet.

Értekezlet a központi társadalombiztosító intézetben. A társadalombiztosító intézet adminisztratív és egészségügyi szolgálatának átszervezése érdekében Danita Costache, a központi társadalombiztosító intézet vezérigazgatójának elnökletével megbeszélés volt Bucurestiben. Az értekezleten résztvettek az összes körzeti egészségügyi és adminisztratív felügyelők. Elhatározták, hogy a biztosítottak kívánalmainak teljesítése végett körzeti egészségügyi és adminisztratív felügyelőségeket létesítenek a társadalombiztosító intézet kebelén belül. Intézkedés történt a felbomlott székházak és kórházak építésére vonatkozóan is.

A bolgár bankjegyforgalom emelkedése. A bolgár pénzügyminisztérium közlése szerint 1939 augusztus 31 és 1941 november 30 között Bulgária bankjegyforgalma 4 milliárd leváról 12 milliárd 935 millió levára emelkedett.

Emelték az olasz-szlovák árucseréje keretét. A Rómában most folyó olasz-szlovák tárgyalások során megegyezés jött létre a két ország közötti árucseréje keretnek négy százmillió koronáról hat százmillió koronára történő felemelése tekintetében. Szlovákia fát, cellulózt és élőállatot küld Olaszországba, aminek ellenében műselymet, szintetikus gyapjút, szövőgépeket és déligyümölcsöket kap.

Amerikában két millióval emelkedett a munkanélküliek száma. A Német Távirati Iroda stockholmi értesülés alapján beszámol a Nya Daglight Allehanda című svéd lap newyorki tudósítójának cikkéről. Eszerint az Egyesült Államok iparának háborús termelésre történő átalakítása révén hivatalos amerikai kimutatás szerint két millióval emelkedett a munkanélküliek száma. Ez annak tulajdonítható, hogy a nem hadiipari jellegű vállalatoktól megvonták a nyersanyagokat, amelyek ennek következtében javarészből kénytelenek voltak beszüntetni működésüket.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti). Szabadforgalmú devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60—195. svájci frank 43.70—45.43. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, dinár 2.898—3.05, német márka 59—60, szlovák korona (38 százalékos felárral): 4.68—4.77, pengo 27—28, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.60, török font 92—92, francia frank (38 százalékos felárral) 3.12—3.24, olasz lira 9.50—9.50, horvát kuna 2.95—3. Font devizák (90 százalékos felárral, egyiptomi font 776.91—807.50).

Határidő napló

JANUÁR 15:

Egyéni és társas cégek a románosítási államtitkársághoz bejelentést kötelesek tenni törvényes képviselőik, igazgatósági tagjaik és részvényeseik, valamint az 1940—41. évi mérleg, illetve a betéti és közkereseti társaságoknál a bel- és kültagok és cégtulajdonosok etnikai számarásáról. Valamennyi esetben feltüntetendő az előző igazgatósági tag, részvényes, bel- és kültag, illetve cégtulajdonos etnikai számarása is.

JANUÁR 17:

Gyapotfonódnaknak a nemzetgazdasági minisztérium nyersanyagosztályához külön a katonai és külön a polgári célokra kapott nyersanyag, gyártott és leszállított gyapotfonál kéthetenkénti bejelentési kötelezettségének határideje.

JANUÁR 25:

Behozatali engedély iránti kérvényeket eddig a napig kell benyújtani a nemzetgazdasági minisztérium behozatali ügyosztályánál.

JANUÁR 31:

Carol-fejes 250 leies érmék becserelése lejár. Vállalatok személyzeti kimutatásának benyújtása a munkügyi felügyelőségeken. Zsidó alkalmazottat tartó vállalatok eddig a napig kötelesek kérni a megyei románosítási felügyelőségektől a zsidó alkalmazott-tartási engedélyek kiállítását. Visszacsatolási kölcsönjegyzés utolsó napja. Azok a személyek, akik eddig a napig buza- és árpaadást ajánlatot tesznek az államnak, huszezer lei jutalmat kapnak minden vagon buza és tizenöt ezer lei minden vagon árpa után.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Állásajánlás

Előzsgoralmos, megbízható gazdasszony, aki minden házimunkában járatos, falura kerestetik. Részletes ajánlatokat kérek cím a timisoarai kiadóban. (3292)

Bejárónő félnapra iratokkal felvétetik. Timisoara IV., Str. Ion Bratianu 29. sz., III. emelet, ajtó 14. (7300)

Keresünk órákönyvelőt, vagy esetleg félnapra. Ajánlatokat „Könyvelő” jellegre a kiadóba. (1057)

Gépszakmára ügyes tanulókat felvesszünk. Friedrich, Timisoara II., Strada Cazaniceanu 8. (3161)

Gyógyszertárba vidékre kerestetik magyar, kizárólag keresztény, becsületes jellemű, egészséges, jómegjelenésű, szívélyes jómodoru, érettség zett, 30 év körüli nő, ha özvegy, vagy elvált, eledelel tölgy gyermektelen. Jövedelme: lakásteljes ellátás, fizetés kapadtelben kevesebb, gyakorlat után több. Ajánlatok „Beesületes” jellegre a timisoarai kiadóba kérjük leadni. (3308)

Azonnali belépésre keresek fiatal jó munkás beosztású egádat. Misun Anton, Petroseni (Petroșeni). (3212)

Árványt, vagy asszonyt, akinek senkije nincs, kis háztartásom rendbentartására felveszek. Otthont és fizetést kap. Timisoara II., Str. O. Iosif 17. sz. (3214)

Koresek péksegédat, aki üzembem van, vagy betársulnék. Cím Rudolf Mossenál Arad. (1077)

Szorgalmas, megbízható bejárónőt azonnalra felveszek, jó fizetéssel és kosztal. Tóth, Timisoara, V. Alexandri 7. sz., I. emelet, 24. (3206)

Keresünk bádogossegeget. Kriszta Miklós, Timisoara IV., Str. Pop de Basesti 41. szám. (3211)

Két tanonc felvétetik. Timisoara IV. Str. Bratianu 15. szám. Elküld, bóröndös. (3218)

Hajtór férfiszabó keres azonnalra egy ügyes, fiatal kismunkást. Timisoara III. Str. Odobescu 20. szám. (3221)

Jól főző bejárónőt azonnalra felveszek. Arad, Piata Avram Iancu 10, apart. 4. szám. (1100)

Állást keres

Nauszkeket befon cicsen egy vak. Timisoara II., Str. Barbu Delavrancea 23. Wüwerth. (4358)

Voit aktiv tiszt, nyugalmazott százados, mentes a mozgósítástól, negyven éves, etnikai román, megfelelő állást keres timisoarai (te nesvári) ipari, vagy kereskedelmi vállalatnál, esetleg románizálás céljából. Cassan Ioan, Timisoara (Temesvár) III., 1 Decembrie 1. szám. (3190)

Diplomás ember keres bizalmi állást, foglalkozást, vagy munkát, elvállal alkalmi munkálatot is, mintroda-irattár rendezését, román, német, magyar lefordítást. Ajánlatokat „Diplomás” jellegére Rudolf Mossehoz, Arad, kérem (1079)

Gazdaságban állást keres Iernuti gazdasákolat végzett, jó bizonyítványokkal és praxissal rendelkező egyén. Cím: Póta Adalbert, Zimanduz. Jud. Arad (1086)

Érettségizett izraelita, jömegjelenésű fiatalember, bármely szakmában megélhetési állást keres azonnalra. Timisoara. Telefon: 24-03. (3194)

Mezőgazdasági gépész mesterkönyvvél traktorvezetői könyvvél, kisebb-nagyobb motorok, mezőgazdasági gépek kezelésében, szerelésében hosszú gyakorlatl állást keres. Mint molnár is, jó bizonyítvánnyal rendelkezik. Kosa János (39 éves) Buia, judetul Tarnava-Mare. (3212)

Középkorú házaspár keres elhelyezkedést helyben, kiföldben, étteremben, pékség, mészáros, emnél, szakács vagy szakácsnő mellé kisgiteni. A vele járó munkát pontosan elvégezzük, lakásunk van. Egyelőre fizetés nélkül. Cím: „Jobb bánásmód” jellegére a timisoarai kiadóban adandó le. (3217)

Középkorú, egyedülálló nő, keres gazdaszonyi állást. Cím a timisoarai kiadóban. (3207)

Ok t a t á s

Magyar nyelv és irodalom tanár, január 15-én, női és férfiruha, valamint fehérneműket szabásában, a szabászat szakintézetben, azelőtt országos szabászat akadémiá. Haas Hermann, ökl. szaktanár vezetése alatt. Piata Unirii 5 (3288)

Németet, franciát tanító, tanulókat korrepetáló. Jelentkezés a déli órákban Arad, Str. Eminescu 35 em. (1051)

L a k á s

Butorozott elsőemeleti utcai szoba, fürdőszobahasználattal, a Mária-szobor közelében, egy, esetleg két személy részére február 1-re vagy 15-re kiadó. Ajánlatok „Nem zóna” jellegére a timisoarai kiadóba kéretnek. (7320)

Butorozott szoba, Timisoara IV. kerületben kiadó, Erdéklődök címét a timisoarai kiadóban kérem leadni. (3215)

Butorozott kis udvari szoba, teljes ellátással kiadó. Megtekinthető délután 4—5 óra között. Timisoara, Bulevardul Regele Ferdinand 8. III. emelet 14. sz. I. emelet. (Nem zóna). (3213)

Lakótársnőt keresek, intelligens urinőt, Timisoara III. kerületének központjában levő lakásomba, külön szobába, kevés bérért. Leveleket kérem a timisoarai kiadóba „Február” jellegére leadni. (3220)

Üres szobát irodának keresek Aradon, Belvárosban. Cimeket „Iroda” jellegére Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. (1099)

Adás-vétel

Jó állapotban levő zongora, bécsi gyártmányu, olcsón eladó. Arad, Str. Balasa 117. szám. (1090)

Porszívógépet jó állapotban keresek. Timisoara. Telefon: 37-08 és 37-06. szám. (319)

Vennék jó állapotban levő sportkocsit, zománcozott zsiros bődönt, 20—25 literest, gyermekszéket. Ugyanott eladó 2 festőállvány, fekete tavaszi nőikabát fűzőtermetre. Soós Viktor, Timisoara III. Str. C. Porumbescu 23. sz. (3216)

KINTZIG LÁSZLÓ, ENDRE és TIBOR fiai teljesen megtört szívvel, de a Mindenható akaratában megnyugodva tudatják, hogy a forrón szeretett levióbb édesapja és nagyapja

KINTZIG GÉZA

folyó hó 11-én délután fél 3 órakor, 84 éves korában elhunyt. Szeretett halottunkat kedden, január 13-án délután 4 órakor fogjuk az Eternitatea (Felső) temető halottasházából a családi sírboltban örök nyugalomra helyezni.

Az Istenben megboldogult lelkiüdvösségéért az engesztelő szentmisét a Minorita atyák templomában január 14-én, szerdán délelőtt 10 órakor mutatják be a Mindenhatónak.

Arad, 1942 január 11.

ÁLDOTT LEGYEN EMLÉKE!

varrógépét és kerékpár veszek. Sambura, Arad, Calea Banatului 12. (1010)

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és rögépeket, hálószoa-, pedáló- és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, plakátokat, kasszákát, egyes butorokat. Porcellánok és dísz tárgyak nagy választékban. Vesszünk megbízóink részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépét, nemes porcellánt. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75. (4250)

Kocsibunda (női és férfi) kifogástalan állapotban, jutányos áron eladó. Timisoara II., Str. Petru Tegel 1. szám, I. emelet, 6. (3212)

Ebédlők, hálósobák, kombinált szekrény, matracok, ottománok, Thonet-székek, varrógépek, konyhabutorok, egyes ágyak szekrények stb. olcsón kaphatók Bliadariunál, Timisoara IV., Piata Kült 2. az udvarban. Megvételre keresünk sürgősen teljes lakásberendezéseket, szőnyegeket, varrógépeket, stb. Magas árat fizetünk. (3293)

Üres ládák eladók az Electrica-cégnél Aradon, Str. Eminescu 8. (1051)

Gyermekkosít, csakis jó állapotban, megvételre keresek. Timisoara IV., Spl. Tudor Vladimirescu 22. szám, I. emelet, ajtó 12. (3139)

Eladó MAV. eredeti kéthengeres 8 HP. gőzkazán, 14 légkörös. Könyves Károly Peregul Mic. Jud. Arad. (3179)

Megvételre keresek 25—30 HP. petroléum- vagy nyersolajfokvó motort. Könyves Károly, Peregul Mic. Jud. Arad. (3177)

Asztalikesztet, 12 személyes, fehér damaszt, nagy szalvétákkal, kitűnő minőségű, új állapotban, eladó. Schmidt, Timisoara IV., Str. I. Bratianu 15/a. sz. I. emelet. (6000)

Lópokrócot, takarót, jó állapotban ruhaakcióra alkalmasat keresek Arad, Str. Tudor Vladimirescu 2. szám, apartament. 11. (1072)

Eladó egy benzín- vagy petroléumtartály és egy munkaszta. Lakatos részére. Cím: Rudolf Mosse Arad, Strada Eminescu 8. (1482)

Eladó akkordeon, 36 basszusos, Honnogyártmányu. Timisoara IV., Str. Ioan Ghica 1. szám, I. emelet, 2. Telefon: 39-64. szám. (3314)

Sötét hálósobabutor eladó. Cím: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám. (1093)

Prima bakkancs, fekete félcipő, 43-as, 15 éves gyermeknek való sötétkék télikabát eladó. Arad, Strada Grigore Comsa 9. szám, Ajtó 11. (1094)

Kolozsvárott házat vennék. Ajánlatokat utca, házzszám, leírás, ára leiben, van-e terhelve „Sürgős” jellegére Rudolf Mossehoz Arad, Str. Eminescu 8. (1095)

Ötüléses fekete szán eladó. Cím a timisoarai kiadóban. (3313)

Eladó sürgősen egy teljesen új, perfekt modern hársnyaszemfeszítő villanygép. Szükség esetén az illetőt betanítom. Ajánlatokat „Ritka alkalom” jellegére Rudolf Mossehoz Arad, Str. Eminescu 8. szám alá kérek. (1098)

Keresek megvételre lakóházat, központban 500.000—1.000.000 leig. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. (1097)

Keresek német tanárt, aki Berlitz-módszer szerint tanít. Ugyanott eladó egy nagy Korbuly Matador. Arad, Piata Avram Iancu 9. II. emelet, ajtó 6. szám. (1096)

Akik a legmodernebb szabást rövid időn belül elakarják sajátítani, jelentkezzenek Rédlinger-dívatyálatban. Timisoara I., Piata Luther 1. szám. (Evangélikus-templom mellett.) (3205)

Téglagyár, Carpinis, elad 5 csikót 1—3 éves korig, két ellés előtti tehenet, egy nyolc hónapos bikát. (3195)

Autómotort 20—30 HP. complexen megvételre keresünk. Friedrich Desider Timisoara II., Str. Cogăniceanu 8. szám. (3187)

Szalmazsákot, 3 darabot, kifogástalan állapotban és 3 pokrócot megvételre keresek. Timisoara III., Str. Doja 5. Apartament. 2. Telefon: 13-56. sz. (4960)

Betoncső-modellek, minden méretben, 15—100 cm.-ig, sürgősen eladók. Közlelbbit Kardos Károly Resita, Str. Libertatii 6. szám. (3210)

Különléle

Elveszett egy fehér, sarga foltos kis foxikutya. Megtalálójá adja le címét a timisoarai kiadóban. (7456)

„Via” jellegére levél van a timisoarai kiadóban. Kérem átvenni. (3308 a)

Üzlethelyiség Belvárosban, prefektura mellett, azonnal kiadó. Timisoara I., Str. Mercy 4. szám. (3204)

Csizma, 42-es sánfával együtt, 6500 leért eladó. Házfelügyelő. Timisoara IV. Piata Kült 2. (2550)

Kis szalagszövődéhez társat keresek 500 ezer leiel. Ajánlatot „Szalag” jellegére a timisoarai kiadóba. (3208)

Koronaselyem és hasonló cikkek forgalombahozásához társat keresek. Ajánlatot „Koronaselyem” jellegére a timisoarai kiadóba. (3209)

Tartós hullám

a legújabb mó szer szíri t olajjal főz e

WALTRICH

fodrász Timisoara

II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok. 1-2 3 6 os villamos megállójánál ::

HATSCHEK-ugynokseg Arad, Bul. Carol 17 (v. 46), telef. 16-95

ARAK EZREKBE!

HAZAK, 8000: belv. modern bérház. — **5500:** bérház cca 11 szalalék jöv. — **5200:** főtéri bérház, cca 350 ezer jöv. **3500:** úzi, sarokház, cca 6 szalalék bto. **3000:** belv. modern, emeletes, 2 lakással. — **2500:** állomásnál 14 lakásos sarokház — **2400:** emeletes, modern bérvilla, 3 compl. lakás, nagy kert — **2100:** cottagevilla négy és kétszobás, complect. — **2000:** központban 4 lakásos 300 öl elfejezető gyümölcsös. — **1700:** sarokbérház, 1 nagy, 3 kis lakás 15 parcellára osztott cca 4 hold kert. — **1600:** belv. üzletes ház, 8 lakás. — **1580:** központban 4, 2 és 1 szobás lakás. — **1500:** 2 lakásos új villa. — **1300:** belv. 3 bérleményes, cca 96.000 bto hozam **1100:** Iancutérnél feleleletes, 4 lakásos kert. — **900:** külv. emeletes modern villa 2 hold gyüm. — **700:** Aradul-nouon 7 szobás. — **650:** II. ker.-ben 3 szobás kert. — **600:** II. kerületi 6 teljes lakás, 350 öl gyümölcsös. — **550:** új 3 lakás, pince, kert. — **530:** fő- lton, üzletes ház, kert. **500:** 8 lakás, 36 ezer jöv. — **420:** Új, kétszobás villa. — **400:** Aradul Nou (Ujaradon) új kétszobás gazd. épületek, 800 öl gyüm. — **360:** külv. új 3 szobás, nagy kert, pince **300:** III. kerületi 2 lakásos. — **150:** sárjai 2 szobás, 360 négyzetögl. kert. — **FÖLDEK: 12.000:** Banati 330 k. h. I-a szántó, CFR-állomásnál, 7 épülettel. — **9000:** Timisoaratól 20 km-re 142 k. h. I-a szántó. — **3200:** Aradtól 24 km-re 55 k. h. I-a szántó, tanya, felsz. — **2400:** Beverinmegyében 80 k. h. épületek, felsz. — **2000:** Aradmegyei 40 k. h. I-a szántó mívával.

Hirdessen a

Deli Hírlapban!

Willy Birgel a „Mindent a hazáért” című Ufa-film egyik jelenetén.